

ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

Kim jesteśmy?

Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (SSOM) to organizacja bazująca na solidarnej współpracy samorządów i koordynująca prace zmierzające do stworzenia silnego ośrodka metropolitalnego. Wspólne prace polegają m.in. na przygotowaniu koncepcji zarządzania Szczecińskim Obszarem Metropolitalnym, strategii rozwoju, zintegrowanych planach, wprowadzeniu uregulowań legislacyjnych, lobbingu i innych działaniach eksponujących atrakcyjność inwestycyjną, gospodarczą i kulturową obszaru. Nasza instytucja zrzesza samorządy z Pomorza Zachodniego. Współdziałamy, aby nasz region dynamicznie i harmonijnie się rozwijał. Efekty widoczne są gołym okiem, a wiele inwestycji dopiero się rozpoczyna. W przyszłości diametralnie zmienią one obraz Szczecina i gmin ościennych. Chcemy tworzyć silną metropolię, której wielkim atutem będzie kooperacja! Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego jest dysponentem funduszy w ramach mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych SOM.

Wymiana dobrych praktyk między samorządami realizującymi inwestycje w ramach ZIT

*Daniel Wacinkiewicz,
zastępca prezydenta Szczecina*

*Przemysław Włosek,
dyrektor generalny Urzędu Marszałkowskiego*

*Roman Walaszkowski,
dyrektor biura SSOM*

Miasta nie powinny być samotnymi wyspami. Konferencja o Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych to cenna wymiana doświadczeń

Konferencja „Integracja zarządzania i współpraca w miejskich obszarach funkcjonalnych” została zorganizowana w hotelu Radisson Blu w Szczecinie. Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego zaprosiło do podzielenia się swoją wiedzą i doświadczeniem samorządowców, naukowców oraz przedstawicieli poszczególnych ministerstw. Tematem dominującym były Zintegrowane Inwestycje Terytorialne. – To bardzo cenna wymiana doświadczeń. Szczególnie że znajdujemy się w przededniu rozpoczęcia nowej perspektywy unijnej – mówił Roman Walaszkowski, dyrektor biura Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Dlaczego wymiana doświadczeń jest ważna? „Mamy wspólne plany i wspólne wyzwania”

Dyskusja o Funduszach Europejskich, tematy związane z miejską mobilnością i rozwojem funkcjonalności komunikacji miejskiej czy zagadnienia dotyczące wspierania samorządów

w nowej perspektywie unijnej 2021–2027. Agenda tematyczna konferencji „Integracja zarządzania i współpraca w miejskich obszarach funkcjonalnych” była pełna ciekawych tematów.

– Doświadczenia z poprzedniej perspektywy unijnej pokazują, że wspólna realizacja zadań sprawdziła się. Powstają więc kolejne ZIT-y w mniejszych ośrodkach. Nasza konferencja pełna będzie informacji o tym, jak najlepiej wykorzystywać środki, które znalazły się w dyspozycji samorządów. Mówimy także o naszych pozytywnych doświadczeniach oraz o tym, jak sprawnie przygotowywać planowanie strategiczne w tym zakresie – mówił Roman Walaszkowski, dyrektor biura Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

– Jako miasto Szczecin patrzymy na rozwój nie tylko z punktu widzenia naszej gminy, ale też całego obszaru funkcjonalnego czy metropolitalnego. Mamy pewne wspólne zadania, które realizujemy z dużym powodzeniem. Pokazujemy, jak istotne są powiązania funkcjonalne jeżeli chodzi o ochronę środowiska czy komunikację miejską. To wyzwania, które nie mogą być rozwiązywane punktowo, a horyzontalnie. Tylko wtedy jest szansa na osiągnięcie zadowa-

lających efektów – mówił Daniel Wacinkiewicz, zastępca prezydenta Miasta Szczecin. – Istotną rolę odgrywa projekt Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej. To jest projekt integrujący nasze wspólne działania i jest podstawą naszej współpracy.

„Mechanizm ZIT dobrze oceniany przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Komisję Europejską”

Mechanizm Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych przechodzi właśnie etap ewaluacji. Wiele projektów jest już sfinalizowanych, a inne dobiegają powoli do końca. Podczas konferencji wymiana doświadczeń polegała między innymi na dyskusji co się udało, a co należałoby poprawić w przyszłości. Z punktu widzenia Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej samorządy dobrze poradziły sobie z realizacją inwestycji w ramach ZIT. Kluczem była tu dobra współpraca samorządów.

– Mechanizm jest przez nas dobrze oceniany. ZIT-y będą kontynuowane w nowej perspektywie unijnej i mamy nadzieję, że nowe projekty będą cieszyć się jeszcze większym powodzeniem. Celem jest jednoczenie gmin w konkretnych regionach. Miasta nie

powinny być „samotnymi wyspami”, ale tworzyć wspólne projekty, które będą realizowane dla dobra i korzyści mieszkańców – mówiła Katarzyna Zielińska-Heitkotter, zastępca dyrektora Departamentu Programów Infrastrukturalnych w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej.

– Bardzo ważne są doświadczenia samorządów z tej perspektywy unijnej w planowaniu nowych inwestycji. W przypadku mechanizmu ZIT możemy pochwalić się dużymi sukcesami, synergię w regionach doskonale widać nie tylko z punktu widzenia Warszawy, ale także Brukseli. Cieszymy się, że Zintegrowane Inwestycje Terytorialne stały się „dobrą polską marką” jeżeli chodzi o projekty unijne i na pewno możemy się nimi chwalić – dodała przedstawicielka Ministerstwa

Rzeszów o Odnawialnych Źródłach Energii, Warszawa o komunikacji miejskiej...

W konferencji organizowanej przez Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego wzięli udział przedstawiciele Komisji Europejskiej, Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Urzędu Marszałkowskiego czy samorządów m.in. z Rzeszowa, Warszawy czy Krakowa.

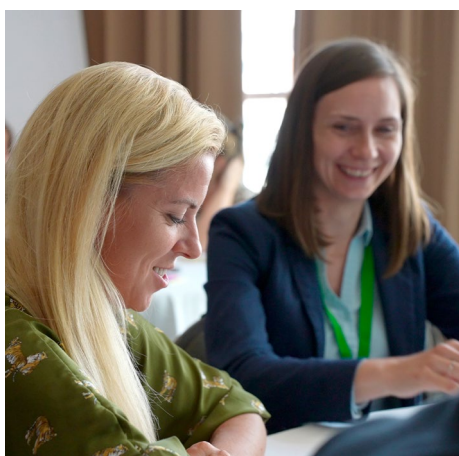
– Traktujemy takie spotkania jako jedno z najważniejszych wydarzeń w roku. To czas na podsumowanie nowej obecnej perspektywy unijnej i kreślenie planów na perspektywę 2021–2027 – mówił Damian Kosiarski z Rzeszowskiego Obszaru Metropolitalnego. – Jako jedni z pierwszych w Rzeszowie realizowaliśmy „projekty parasolowe” związane z instalacjami fotowoltaicznymi czy innymi projektami ekologicznymi. Pojawiają się u nas także inne tematy związane

z OZE czy elektromobilnością. Energia jest w cenie, więc uznajemy, że udało nam się świetnie wybrać priorytety. Likwidujemy kopciuchy, montujemy kotły gazowe kondensacyjne i na biomasę – dodał przedstawiciel Rzeszowskiego Obszaru Metropolitalnego.

Inne samorzady szeroko podejmowały temat integracji w obszarach metropolitalnych. Dyskutowano o komunikacji miejskiej, inwestycjach związanych z budową ścieżek i dróg rowerowych czy zadaniami związanymi z ochroną środowiska i poprawą jakości powietrza. – To cenna wymiana doświadczeń i jedna z naszych najbardziej udanych konferencji. Dobrze było się spotkać twarzą w twarz, a przez dwa lata pandemii nie było to możliwe – dodał Roman Walaszkowski, dyrektor biura Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. ■

Warsztaty podczas ZIT-owej konferencji. „Uczymy podejścia humanocentrycznego”

Drugi dzień konferencji organizowanej przez Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego „Integracja zarządzania i współpraca w miejskich obszarach funkcjonalnych” minął pod znakiem wykładów, spotkań i warsztatów. Jedne z nich prowadził Artur Ratuszyński z naszego stowarzyszenia. Swoimi inicjatywami, pomysłami i koncepcjami rozwojowymi dzielili się także inni eksperci z różnych części Polski.

Priorytetem oczekiwania mieszkańców

Szczeciński Obszar Metropolitalny jest jednym z pionierów integracji międzygminnej. Naszym sztandarowym projektem jest realizowana Szczecińska Kolej Metropolitalna, ale wspólnych zadań, takich jak: budowa ścieżek rowerowych, zakup taboru autobusowego czy budowa węzłów przesiadkowych jest jeszcze więcej. Podczas warsztatów organizowanych w czasie konferencji „Integracja zarządzania i współpraca w miejskich obszarach funkcjonalnych” dzieli-

śmy się naszym innowacyjnym spojrzeniem na inwestycje metropolitalne.

– Jako stowarzyszenie staramy się przekazywać uczestnikom warsztatów naszą wiedzę i doświadczenie. Pokazujemy, że bardzo istotne jest skupienie się na mieszkańcach, czyli użytkownikach inwestycji, które są przez nas realizowane. To humanocentryczne czy klientocentryczne podejście oznacza, że trzeba dobrze zebrać informacje o mieszkańcu i jego oczekiwaniach. Pokazujemy to naszym partnerom, przedstawiamy narzędzia i dobre praktyki, które można uniwersalnie zastosować w gminie czy obszarze metropolitalnym. Warsztaty skierowane są do „małych ZIT-ów”, które dopiero się zawiązują czy są w fazie początkowej integracji i rozwoju – mówił Artur Ratuszyński.

Design thinking jako metoda planowania inwestycji? Stawiamy na innowacyjne rozwiązania

Jakie nowoczesne narzędzia można zastosować w realizacji zadań w obszarach metropolitalnych? Zintegrowane Inwestycje Terytorialne dają samorządom szansę na bardzo kreatywne i innowacyjne podejście do tworzenia planów inwestycyjnych i ich realizacji.

– Od kilku lat intensywnie pracujemy nad tym, by zmieniać klasyczne, liniowe podejście w zakresie realizacji inwestycji. Najpierw badamy potrzeby, rozmawiamy z mieszkańcami, a potem w aktywny i jednocześnie ekonomiczny sposób je przeprowadzamy. Przykładem może być inwestycja w gminie Stepnica, gdzie używaliśmy

Artur Ratuszyński

np. systemu design thinking i udało się przygotować projekt poprawiający bezpieczeństwo komunikacyjne wokół szkoły. To jest centrum miejscowości, skorzystają wszyscy, a poprawa bezpieczeństwa jest tu ewidentna. Chcieliśmy, żeby inwestycje nie były tylko i wyłącznie poprawne, ale efektywne i działające na wielu przestrzeniach. Odpowiednia wizualizacja potrzeb mieszkańców pozwala na przygotowanie zadań inwestycyjnych w taki sposób, że możemy mówić o satysfakcji większej grupy mieszkańców – przyznał Artur Ratuszyński.

Warsztaty spotkały się z pozytywnym odbiorem uczestników. Liczymy na pozytywne efekty ich wdrażania w poszczególnych regionach. ■

„Nasz know-how może być inspirujący dla innych samorządów i zrzeszeń”

Jakie są doświadczenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego z realizacji mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych SOM?

Z dyrektorem biura SSOM Romanem Walaszzkowskim rozmawiał Michał Kaczmarek

Roman Walaszkowski,
dyrektor biura SSOM

Jakie wnioski Stowarzyszenie Szczecińskiego Metropolitalnego przekazuje uczestnikom konferencji „Integracja zarządzania i współpraca w miejskich obszarach funkcjonalnych”, która odbywa się w Szczecinie? Na przekazaniu których „dobrych praktyk” zależy nam najbardziej?

Ostatnie lata i perspektywa finansowa to było ugruntowanie współpracy i realizacja projektów wspólnych przez gminy naszego obszaru metropolitalnego. Realizacje, które pokazujemy mają wpływ nie tylko na poszczególne gminy, ale i na cały obszar. Mobilność to temat, którym zajmujemy się priorytetowo i uznajemy, że on jest najważniejszy. Dla mieszkańców istotna jest możliwość bezproblemowego poruszania się z miejsca na miejsce, samorządowcy uznali, że przemieszczanie się między miastem rdzeniowym, czyli Szczecinem, a gminami ościennymi jest tutaj niezwykle istotne i należy robić wszystko, by czynić komunikację na całym obszarze metropolitalnym dynamiczną, sprawną i możliwie dostępną dla wszystkich zainteresowanych mieszkańców.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne to jednak nie tylko mobilność i komunikacja miejska.

Myślę, że ważne są także inne elementy, na które zwracaliśmy uwagę. Chcieliśmy jak najwięcej inwestować w obszary mające wpływ na jakość życia mieszkańców. Przykładem może być termomodernizacja czy inwestycje sprzyjające ochronie środowiska. Człowiek (obywatel) był w naszym kręgu uwagi. Inwestowaliśmy w podnoszenie jakości edukacji, w wyposażenie sal zajęć praktycznych dla młodzieży, w wyposażanie szkół branżowych. Inwestowaliśmy w tworzenie miejsc pracy, np. uzbrajaliśmy tereny inwestycyjne dla MŚP.

Czy łatwo jest o integrację i komplementarność, o której wspomina Pan Dyrektor? Z jednej strony samorządy są chętne do współpracy, ale z drugiej każdy z nich posiada własną politykę i plany inwestycyjne do realizacji.

To prawda. Konferencja ma zwrócić uwagę na kilka elementów. Projektem wyjątkowym w skali kraju jest budowa Szczecińskiej Kolei

Metropolitalnej. To jest wspólna inicjatywa rekordowej liczby inwestorów i beneficjentów. Udało nam się przekonać do współpracy wielu samorządowców, którzy zrozumieli, że to będzie gospodarczy krwiobieg całego naszego obszaru. Z kolei metropolitalnej korzystać będą wszyscy, a nie tylko mieszkańcy Szczecina, jak kiedyś zwykło się myśleć. Współpracujemy z zarządcą infrastruktury PKP PLK. Zmodernizowane będą przystanki i linie kolejowe, na bieżąco powstaje infrastruktura dookoła tych miejsc. Powstają parkingi, ścieżki rowerowe, zakupiony jest nowy tabor. Moment porozumienia w tym temacie uznajemy za idealny przykład dobrych praktyk w naszym obszarze metropolitalnym.

Jakimi doświadczeniami najchętniej dzielimy się z uczestnikami takich wydarzeń jak konferencja?

Pokazujemy, że współpraca jest możliwa, a jej efekty przerastają często wcześniej zakładane oczekiwania. Pokazujemy sposób podejścia do prowadzenia inwestycji. Każdy z samorządów położył na stół mnóstwo projektów, łącznie było ich ok. 300, mogliśmy zrealizować ok. 50. Konstruktywne dyskusje, warsztaty czy analizy wskazały na najważniejsze obszary, w których prowadziliśmy działania inwestycyjne. Samorządowcy nie szli po pełną pulę dofinansowania, a szukali możliwości finansowania inwestycji także z innych środków. Oszczędności oraz rezerwy pozwoliły nam na odpowiednie uzupełnienie dofinansowania projektów o kolejne, dodatkowe środki. Nasz „know-how” może być inspirujący dla innych zrzeszeń samorządowych i organizacji metropolitalnych. ■

O Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych dyskutowano w nowym gmachu Urzędu Marszałkowskiego

Blisko stu zachodniopomorskich samorządowców przyjęło zaproszenie na spotkanie dotyczące środków unijnych w nowej perspektywie finansowej (2021–2027). Tematem wiodącym były Zintegrowane Inwestycje Terytorialne. Był też czas, by dokładnie obejrzeć nową siedzibą Urzędu Marszałkowskiego przy ul. Piłsudskiego.

W ostatnich latach mechanizm Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych pozwolił w naszym województwie m.in. na budowę nowych

Do tej pory w województwie zachodniopomorskim funkcjonowały dwa ZIT-y. Poza aglomeracją szczecińską był jeszcze Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzki Obszar Funkcjonalny. W nowej perspektywie zajdą pod tym względem duże zmiany. Teraz ten mechanizm obejmie wszystkie samorządy i cały obszar województwa został podzielony na 12 ZIT-ów. Trzeba więc było dokonać nowego podziału puli środków, o które będą mogły starać się poszczególne jednostki.

W przypadku SOM wiadomo już, że w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych samorządy będą dysponowały podobnymi środkami jak w poprzedniej perspektywie unijnej. Chodzi o kwotę ok. 108 mln euro. Są już konkretne pomysły, jak te pieniądze wykorzystać.

– Mamy w zamyśle kontynuację kierunku turystycznego i budowę kolejnej drogi rowerowej, tym razem w drugim kierunku, w stronę Gryfina i strefy przemysłowej – zdradziła Marzena Grzywińska, wójt Starego Czarnowa. – W tak szczególnym uwarunkowaniu środowiskowym, jakim jest otaczająca nas Puszcza Bukowa, nie będziemy prowadzić dużych inwestycji. Dlatego też będziemy starali się pozyskiwać środki na turystykę i realizować zadania z tego zakresu.

Na razie większość samorządów jest w trakcie prac nad strategią terytorialną. Wciąż nie wiadomo, kiedy dokładnie będzie można zacząć się starać o pieniądze do realizacji zadań w ramach ZIT.

– Zakładamy, że uruchomienie programu nastąpi jeszcze w roku 2022. Dużo zależy jednak od tego, jak skutecznie polski rząd będzie negocjował z Komisją Europejską. Chodzi przede wszystkim o umowę partnerstwa – mówił Marcin Szmyt, dyrektor Wydziału Zarządzania Strategicznego Urzędu Marszałkowskiego. ■

centrów przesiadkowych, ścieżek rowerowych, zakup niskoemisyjnych autobusów czy realizację projektów środowiskowych, gospodarczych i społecznych. Na lokalnej współpracy skorzystały oczywiście również samorządy zrzeszone w ramach Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

– Dla nas przynależność do SOM i możliwość korzystania z funduszy, które są dysponowane w ramach ZIT, to ogromna szansa rozwoju – uważa Marzena Grzywińska, wójt Starego Czarnowa. – Zrealizowaliśmy już wspólnie ważną dla nas inwestycję – drogę rowerową, która łączy gminę Stare Czarnowo z miastem Szczecin. Współpraca układa się bardzo dobrze. Niezwykle cenna jest możliwość wymiany doświadczeń i informacji, które pomagają w realizacji inwestycji.

Wypełnij ankietę!

Miej wpływ na to, jak rozwija się nasz obszar metropolitalny!

W czym powinniśmy się specjalizować? Co powinniśmy polepszyć? Jakie są mankamenty? Jakie są potrzeby? Co się udało, a co należy poprawić? Na takie pytania mogą odpowiedzieć mieszkańcy samorządów zrzeszonych w Szczecińskim Obszarze Metropolitalnym. Ankieta została przygotowana, by jak najlepiej zdefiniować priorytety inwestycyjne i rozwojowe do 2030 roku. – Chcemy wskazać konkretne inwestycje i problemy – mówił Roman Walaszkowski, dyrektor biura Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Zapraszamy wszystkich mieszkańców Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego do wypełnienia ankiety. Wnioski posłużą do kreacji planów rozwojowych zarówno poszczególnych gmin, jak i całego obszaru metropolitalnego.

– Ankieta dotyczy naszych prac nad strategią rozwoju ponadlokalnego do 2030 roku. Widzimy potrzebę dużego udziału społeczeństwa w tej dyskusji. Chcemy, by mieszkańcy podpowiedzieli nam, co jest dla nich najważniejsze. Realizując proces przygotowania strategii podzieliśmy pracę na

kilka etapów. Jednym z nich jest właśnie opracowanie modelu funkcjonalno-przestrzennego, czyli informacji jak rozwój ma być rozmieszczony na terenie obszaru metropolitalnego. Za pomocą ankiety, która jest dostępna na naszej stronie internetowej i na stronie internetowej zrzeszonych samorządów, chcemy uzyskać odpowiedzi na pytania dotyczące rozwoju i przyszłości – mówił Roman Walaszkowski, dyrektor biura Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Na jakie tematy dotychczas mieszkańcy zwracali największą uwagę? – Podstawowym tematem jest mobilność, komunikacja miejska, możliwość przemieszczania się między gminami. Dużo dyskutujemy także o gospodarce, strefach gospodarczych i przemysłowych oraz możliwości ich rozwijania. Myślimy również o otaczającym nas środowisku oraz kwestiach społecznych. Mieszkańcy wiedzą najlepiej, czego potrzebują. Ankiety będą dokładnie analizowane i przekładane na projekty zintegrowane i funkcjonalne, które będziemy przygotowywać – mówił dyrektor Walaszkowski.

Serdecznie zachęcamy do wypełnienia ankiety!

Ankieta dostępna jest do 31 lipca 2022 roku (godz. 23.59)

tutaj:

[ANKIETA](#)

